

مقالاتی در باب سازگاری

هیأت تحریریه:

دکتر علی اکبر تقوایی

دکتر مریم کامیار

دکتر حسنعلی بختیار نصرآبادی

مهندس آمنه بخا، نصرآبادی

مهندس محمد رضا حق جو

مهندس سعید رفیع پور

مهندس الناز سرخیلی

مهندس احسان شریفیان

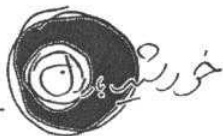
مهندس محمدمبین آرش پور

انتشارات خورشیدیاران

تهران، ۱۳۹۴

عنوان و نام پدیدآور	: مقالاتی در باب شهرسازی اسلامی / هیات تحریریه علی اکبر تقوایی... [و دیگران].
مشخصات نشر	: تهران: خورشید باران، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۱۵۸ ص: مصور، جدول، نمودار.
شابک	: 978-964-8515-64-0
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: علی اکبر تقوایی، مریم کامیار، احسان شریفیان، محمدامین آرشد جو، محمدرضا حق جو، سعید رفیع پور، الناز سرخیلی، آمنه بختیار نصرآبادی، حسنعلی بختیار نصرآبادی.
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: شهرسازی — مقاله ها و خطابه ها
موضوع	: شهرسازی — جنبه های مذهبی — اسلام — مقاله ها و خطابه ها
موضوع	: شهرسازی — طرح و برنامه ریزی — مقاله ها و خطابه ها
موضوع	: اسلام و معماری — مقاله ها و خطابه ها
موضوع	: معماری اسلامی — ایران — مقاله ها و خطابه ها
شماره افزوده	: رای، علی اکبر، ۱۳۲۵ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۴ م/ ۱۶۶ HT
رده بندی دیویی	: ۳۰۷/۱۰۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۰۹۹۶۱۰

نشر خورشیدباران

تهران - صندوق پستی: ۱۱۹-۱۳۴۶۵
 تلفن: ۰۲۱-۶۶۸۷۲۶۸۶
 دورنگار: ۰۲۱-۸۹۷۷۱۲۱۲
 وبگاه: www.khorshidbaran.ir
 پیامنگار: khorshidbaran@gmail.com

مقالاتی در باب شهرسازی اسلامی

نویسندگان: دکتر علی اکبر تقوایی، دکتر مریم کامیار، دکتر حسنعلی بختیار نصرآبادی، مهندس آمنه بختیار نصرآبادی، مهندس محمدرضا حق جو، مهندس سعید رفیع پور، مهندس الناز سرخیلی، مهندس احسان شریفیان، مهندس محمدامین آرشد جو

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۴ / شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۱۴۰۰۰ ریال

Isbn: 978-964-8515-64-0

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۵۱۵-۶۴-۰

کلیه حقوق این اثر متعلق به ناشر است

فهرست

۹	مقدمه
۱۱	ارزیابی شناخت ضرورت طراحی با هویت اسلامی بر مسکن
۱۲	چکیده
۱۳	طرح مسئله
۱۴	چارچوب نظری تحقیق
۱۵	روش‌شناسی
۱۶	یافته‌ها
۱۹	نتیجه‌گیری
۲۰	منابع و مآخذ
۲۱	بحثی پیرامون چارچوب نظری تولید علم اسلامی متناسب با ماهیت رشته طراحی شهری
۲۲	چکیده
۲۳	ضرورت ایجاد ارتباط میان طراحی شهری و حوزه مطالعاتی علم اسلامی
۲۴	تصویری کلی از مدل‌های نظری ارائه شده برای تعریف علم اسلامی و تعیین فرآیند تولید علم اسلامی
۲۵	شبیه مخالفت پیرامون رابطه بین علم و دین
۲۵	علم اسلامی از منظر مصطفی ملکیان
۲۶	علم اسلامی از منظر عبدالکریم سروش
۲۷	علم اسلامی از منظر سعید زیباکلام
۲۸	نگاه حداقلی به رابطه میان علم و دین
۲۸	علم اسلامی از منظر مهدی گلشنی
۲۹	علم اسلامی از منظر سیدحسین نصر
۳۱	علم اسلامی از منظر خسرو باقری
۳۲	نگاه حداکثری به رابطه میان علم و دین
۳۲	علم اسلامی از منظر فرهنگستان علوم اسلامی
۳۳	علم اسلامی از منظر آیت‌الله جوادی آملی

۳۷	جمع‌بندی نظرات
۳۷	معیارهای نظریه برتر برای ابتناء در طراحی شهری
۳۹	صحت مبنایی نظریه
۴۱	اعتبار علمی نظریه
۴۲	کارایی نظریه
۴۴	بررسی چارچوب‌های نظری از جهت برخورداری از شاخص‌های سه‌گانه
۴۸	نتیجه‌گیری: بازتاب چارچوب نظری مختار در طراحی شهری
۵۰	منابع

۵۳	چارچوب اندیشه اسلامی در آرمان‌شهر اسلامی
۵۴	چکیده
۵۵	مقدمه
۵۷	مرور مبنایی نظری تجویز در شهر
۵۷	رهیافت سیدتمی در شهر
۶۰	انگاشت ساختار فضایی در ابعاد نظم در آن
۶۱	انگاشت آرمان‌شهر اسلامی در اندیشه فارابی
۶۸	طراحی مدل تجویز چارچوب اندیشه اسلامی در ساختار فضایی آرمان‌شهر اسلامی
۶۹	عرصه‌های اصلی تجویز نظم در آرمان‌شهر اسلامی
۷۰	تدوین الگوی نظم‌دهی ساختار فضایی آرمان‌شهر اسلامی
۷۳	منابع و مأخذ

۷۵	تأملی بر مفهوم محله در نظام شهرنشینی ایران
۷۷	مقدمه
۷۷	بازشناسی مفهوم محله
۸۰	محله در نظام شهرنشینی ایران
۸۰	محله در شهرهای ایران بعد از اسلام تا دوره قاجار
۸۴	محله در شهرهای ایران از قاجاریه تا معاصر
۸۷	نظام فضایی اجتماعی محله در نظام شهرنشینی ایرانی
۹۰	نتیجه‌گیری
۹۲	منابع و مأخذ

۹۵	تحلیلی بر نیاز فراغت‌ی انسان و تجلی آن در شهر اسلامی
۹۶	چکیده
۹۷	مقدمه
۹۸	تکامل انسان مطابق با اندیشه اسلامی
۱۰۰	شهر، بستر تحقق کمال انسانی

۱۰۱	نیازهای انسان در راستای هدف آفرینش وی
۱۰۲	فراغت، فرصت پاسخ‌گویی به نیاز تکاملی انسانی
۱۰۳	مفهوم فراغت و ابعاد آن
۱۰۷	سیر اندیشه‌های مرتبط با فراغت
۱۱۱	ساحت فراغت در اندیشه اسلامی
۱۱۵	فراغت در عرصه شهر اسلامی
۱۱۷	نیاز به شادمانی
۱۲۰	نیاز انسانی به آرامش
۱۲۳	نیاز انسانی به ارتقای قوای جسمانی
۱۲۳	نیاز انسانی به تعامل اجتماعی
۱۲۶	نیاز انسانی به شکوفایی و خلاقیت
۱۲۷	جمع‌بندی
۱۳۱	منابع و مآخذ
۱۳۵	نگاهی تحلیلی به رابطه فاعل انسان و فضای شهری با تاکید بر آموزه‌های اسلامی
۱۳۶	چکیده
۱۳۷	مقدمه
۱۴۰	رابطه انسان و محیط
۱۴۳	غایت‌مندی به‌عنوان یک آموزه
۱۴۵	شهر اسلامی، انسان و محیط
۱۵۴	منابع و مآخذ

مقدمه

در شهر اسلامی، فضا متکی به نظام فرهنگی اسلام است که چارچوبی مدون و سازمان یافته دارد. رابطه بین انسان و فضا، در چنین فرهنگی، نوعی رابطه مکانی خودمحور را ایجاد می کند که بر پایه دست آوردهای اجتماعی در طول زمان شکل گرفته است.

هدف کتاب پیش رو وارد ساختن ذهنیت به درک اجتماعی فضای شهری و تلفیق آن با بستر فیزیکی شهر است. لذا مطالب مطرح شده بین ابعاد اجتماعی و ابعاد فیزیکی فضا از طرفی و ادراک مخاطب از طرف دیگر نوعی وحدت را به ذهن تداعی می کند.

به نظر می رسد فضای شهر اسلامی دارای سه بعد باشد: یکی بعد فیزیکی که مربوط به شیوه و طرح سازمان یافتن و به کار رمان فضاست و شامل مسیرها و شبکه ها و نهادهای شهری است. بعد دیگر عبارت است از نا نمودهای اسلامی، فضاهایی که با ابزارهای غیرکلامی درک می شوند و با نمادها و تصاویر همراه آنان فاهیمی نظیر خلوت، فضای شخصی، ازدحام، قلمرو و غیره را مورد توجه قرار می دهند. اما، بعد سوم معرف و مبین نظامی است تعریف شده از روابط متقابل فرهنگی و رفتار اجتماعی میان همزیستان در جامعه ای اسلامی. این روابط اصولی تر و سازمان یافته تر از روابط اجتماعی در سایر فرهنگ ها تعریف شده است.

گستره های فرهنگ رفتاری اجتماعی در سه سطح قابل شناسایی است:

سطح نخست: رابطه فرد و فرد

سطح دوم: رابطه فرد و جمع

سطح سوم: رابطه جمع و فرد

این مجموعه مقالات با تلاش پژوهشگرانی فراهم آمده است که شهر اسلامی را در زمینه های مختلف و از زوایای گوناگون مورد جست و جو، بررسی، نقد و تحلیل قرار داده اند.